

SJABBAT SJALOM

Jaargang XI, Nr. 445

Parasjat Noach

4 Chesjwan 5773
19/20 oktober 2012

Overzicht Parasjat Noach (Bereisjiet/Genesis 6:9-11:32)

Het is nu tien generaties later sinds de schepping van de eerste mens. Adams nakomelingen hebben de wereld gecorrumpeerd met hun immoreel gedrag, afgoderij, roof en geweld. Hasjem besluit het probleem voor eens en voor altijd op te lossen door een vloed over de wereld te brengen die alle aardbewoners zal vernietigen, met uitzondering van de rechtvaardige Noach, diens familie en voldoende dieren om de aarde weer opnieuw te kunnen bevolken. Hasjem geeft Noach instructies om een ark te bouwen, om aan de vloed te ontsnappen. Na veertig dagen en nachten onafgebroken zware regen, bedekt de vloed geheel de aarde, zelfs de toppen van de hoogste bergen. Na nog eens 150 dagen begint het water weer te zakken. Op de 17e dag van de 7e maand komt de ark tot rust op de Berg Ararat. Noach zendt een raaf uit en vervolgens een duif om er zeker van te zijn dat het water gezakt is. De raaf komt terug. De duif komt terug. Een week later, zendt Noach de duif nog eens uit. Deze keer komt de duif pas tegen de avond terug, met een olijftak in zijn bek. Na nog eens zeven dagen zendt Noach opnieuw de duif uit, maar die komt deze keer niet meer terug. Hasjem zegt tegen Noach dat hij en zijn familie de ark moeten verlaten. Noach brengt dankoffers voor Hasjem van de dieren die hij voor dit doel met de ark heeft meegenomen. Hasjem zweert nimmer meer een vloed te brengen over heel de wereld en zet de regenboog aan het hemelgewelf als teken van dit verbond. Noach en zijn nakomelingen mogen nu vlees eten, in tegenstelling tot Adam. Hasjem geeft aan Noach de Zeven Noachidische Wetten die voor de hele mensheid gelden: Het verbod van afgoderij, ontucht, diefstal, blasfemie, moord, het eten van vlees van een levend dier en de verplichting om een rechtsstelsel op te zetten. Het klimaat van de wereld wordt vastgesteld, zoals wij dat vandaag kennen. Noach plant een wijngaard en wordt dronken van zijn eigen producten. Cham, één van de zonen van Noach, vermaakt zich als hij ziet hoe dronken en naakt zijn vader is. Sjem en Jafet echter, slagen erin hun vader te bedekken zonder naar diens naaktheid te kijken, door achteruit naar hem toe te lopen. Voor dit incident wordt Kanaän, de zoon van Cham, gestraft met de vloek van de slavernij. De Tora noemt de nakomelingen van Noachs drie zonen op, waarvan de zeventig volken van de wereld afstammen. De Tora vermeldt de geschiedenis van bouw van de Toren van Babel, hetwelk tot resultaat heeft dat Hasjem de taal van de mensen opdeelt in vele talen, waarna de mensen zich in volksgroepen over de wereld verspreiden. De Parasja eindigt met de genealogie van Noach tot Avram.

Door Ohr Somayach in Jeruzalem, Israël

©1998 Ohr Somayach International - Alle rechten voorbehouden

Haftara Parasjat Noach

De Haftara wordt gelezen uit Jesjahoe 54:1-55:5

Het verhaal gaat deze week over Jeroesjalajim dat weer zal worden opgebouwd met edelstenen en alle Joden zullen de Tora kennen.

Jeruzalem zal weer bevolkt worden. Haar bevolking zal talrijker worden dan ooit. Hasjem zal het Joodse volk inzamelen en het zal nimmer meer verstrooid worden. Zoals Hasjem gezworen heeft dat Noachs wateren niet meer over de aarde zullen komen, zo ook heeft Hij gezworen niet meer kwaad op Zijn volk te zullen zijn. Jeruzalem zal worden opgebouwd met behulp van kostbare edelstenen en haar bewoners zullen spiritueel groot zijn. Er zal vrede zijn en haar bewoners zullen vrij van onderdrukking zijn. Als de Joden Hasjem vrezen, zullen zij niets meer te vrezen hebben van hun vijanden. Alle wapens die tegen het Joodse volk gebruikt zullen worden zal Hasjem vernietigen.

De Haftara roept vervolgens alle Joden op om Tora te leren. Dan zal Hasjem de Masjiach sturen, en die zal als een vorst regeren; alle volken van de wereld zullen zich aan hem onderwerpen.

Rasji, Ramban en Sforno op hoofdstuk 7 van de parasja

(Hoofdstuk 6 werd u vorig jaar toegezonden. Wie het nogmaals wil ontvangen kan het aanvragen)

7. 1. Toen zei Hasjem tegen Noach: „Ga naar de ark, jij met heel je huisgezin, want Ik heb gezien dat jij de enige rechtschapene bent in deze generatie.

Rasji **1. Ik heb gezien dat jij rechtschapen bent** – En er staat hier niet dat hij volmaakt was, zoals in Gen. 6:9. Hiervan leren we, dat men iemand in zijn aanwezigheid maar gedeeltelijk prijst, maar als hij afwezig is, mag men hem volledig prijzen.

Ramban **Toen zei Hasjem tegen Noach** – Met de naam „Hasjem”, het attribuut van de genade, wordt aangeduid dat G-d Noach en zijn familie zal redden en zijn toekomstige offers zal accepteren.

Sforno **Ik heb gezien dat jij rechtschapen bent** – *Jij*, niet de leden van je huisgezin. Zij worden gered ter wille van jou.

2. Neem van de reine dieren van elk zeven mannetjes en zeven wijfjes, en van de dieren dat niet rein zijn, neem je er twee, een mannetje en zijn wijfje.

Sforno **Rein** – Alle reine dieren waren toen geschikt om te worden geofferd.

3. Ook van de vogels in de lucht telkens zeven, een mannetje met zijn wijfje, om nazaad te doen voortleven over heel het aardoppervlak.

Rasji **Ook van de vogels in de lucht** – Ook hier bedoelt de Heilige Schrift, net als in vers 2, de reine vogels.

4. Want over nog zeven dagen zal Ik het laten regenen op de aarde, veertig dagen en veertig nachten en dan zal Ik al wat bestaat, wat Ik gemaakt heb, van het aardoppervlak wegvagen.

Rasji **Over nog zeven dagen** – Dit zijn de zeven dagen van rouw over de dood van de rechtvaardige Methusjelach, want de Heilige, geloofd zij Hij, stelde de straf van de vloed ter ere van hem uit. Wanneer men de levensjaren van Methusjelach berekent, komt men tot de ontdekking dat die eindigen bij het 600ste jaar van Noach en in dat jaar vond de zondvloed plaats. [Methusjelach was bij de geboorte van zijn zoon 187 jaar en die was 182 jaar bij de geboorte van Noach, dus toen was Methusjelach 369 jaar oud. Bij de dood van Methusjelach, die 969 jaar oud werd, was Noach dus 600 jaar.]

5. En Noach deed alles zoals Hasjem hem bevolen had.

Rasji **En Noach deed** – Hier betreft het zijn binnengaan in de ark.

6. Noach was zeshonderd jaar oud toen de vloed kwam en het water de aarde overspoelde. 7. En toen gingen Noach en zijn zonen en zijn vrouw en de vrouwen van zijn zonen met hem de ark binnen vanwege de watervloed.

Rasji **Noach en zijn zonen** – De mannen en de vrouwen afzonderlijk, want de samenleving was hun verboden, omdat de wereld was ondergedompeld in verdriet.

Vanwege de watervloed – Noach was ook zwak van geloof: hij twijfelde of de zondvloed wel zou komen en hij ging niet in de ark voordat het water hem daartoe dwong (B.R. 32).

8. Van het reine vee en van het vee dat niet rein was en van het gevogelte en van alles dat kruipt op de aarde,

9. kwamen zij twee aan twee naar Noach, naar de ark, een mannetje en een wijfje, zoals God het Noach geboden had.

Rasji **9. Twee aan twee** – Alle onreine soorten kwamen met hun tweeën.

Kwamen zij naar Noach – Uit zichzelf kwamen zij, zij werden niet gebracht.

Ramban **Twee aan twee** – Van alle dieren, zowel de onreine als de reine dieren, kwamen een mannetje en een vrouwtje uit zichzelf, om te worden gered en Noach voegde daar van de reine dieren nog zes paren aan toe, om ze te kunnen offeren.

10. Het gebeurde na de zeven dagen dat de watervloed over de aarde kwam. 11. In het zeshonderdste levensjaar van Noach, in de tweede maand, op de zeventiende dag van de maand, op die dag braken al de bronnen van de grote afgrond los en openden zich de sluizen van de hemel.

Rasji **11. In de tweede maand** – Rabbi Eliëzer zegt: dit is de maand Marchesjwan; Rabbi Jehosjoea zegt: dit is de maand Ijar. [In traktaat Rosj Hasjana (11b) wordt een meningsverschil vermeld tussen deze twee geleerden, over de vraag welke maand dit was. Dit meningsverschil is gebaseerd op een ander meningsverschil, namelijk wat de eerste maand is, waarin de wereld geschapen werd, Nisan of Tisjri.]

12. En het regende veertig dagen en veertig nachten op de aarde.

Rasji **12. Het regende op de aarde** – Hier staat *regen*, maar verderop (in vers 17) staat „vloed.” Eerst liet Hij de regen met barmhartigheid neerdalen, zodat, wanneer de mensheid tot inkeer zou komen, de regen tot zegen zou zijn. Maar toen dat niet gebeurde, veranderde Hij de regen in een vloed.

Veertig dagen en nachten – De nachten gaan altijd aan de dagen vooraf, dus de 17de dag van de maand was niet inbegrepen in de veertig dagen en nachten. Dus de veertig dagen eindigden op de ochtend van de 28ste Kislev volgens Rabbi Eliëzer.

13. Op diezelfde dag kwam Noach met Sjem, Cham en Jafet, de zonen van Noach, en de vrouw van Noach

en de drie vrouwen van zijn zonen met hen, naar de ark.

Rasji **Op diezelfde dag** – Dat wil zeggen: op klaarlichte dag, zodat iedereen het kon zien, want zijn tijdgenoten hadden bedreigd Noach en zijn familie te doden als zij de Ark in zouden gaan. Daarom toonde de Heilige, geloofd zij Hij, wie hier de sterkste was.

14. Zij en al de wilde dieren van iedere soort en al het vee van iedere soort en al het kruipende gedierte dat kruipt op de aarde van iedere soort en al de vogels van iedere soort, iedere vogel, al wat vleugels heeft.

Rasji **Iedere vogel, al wat vleugels heeft** – Er staat eigenlijk: gevogelte van alle gevleugelde soorten. De bedoeling is om aan te geven dat hiertoe ook sprinkhanen behoren.

15. En zij kwamen naar Noach in de ark; twee aan twee, elk wezen waarin levensgeest was.

Ramban **En zij kwamen naar Noach in de Ark** – Dit komt ons vertellen, dat zij niet kwamen omdat Noach ze verzamelde, maar omdat Hasjem hun dat gebod.

16. En zij kwamen, mannetjes en wijfjes, van elk dier kwamen zij, zoals G-d hem geboden had; toen sloot Hasjem voor hem af.

Rasji **Toen sloot Hasjem voor hem af** – Hij beschermde Noach tegen zijn tijdgenoten, opdat zij de ark niet zouden vernielen Hij omringde de ark met beren en leeuwen, die hen doodden. En de eenvoudige betekenis ervan is dat Hij de ark afsloot tegen de regen.

17. Terwijl de vloed veertig dagen op de aarde was, vermeerderde het water zich en tilde de ark op, zodat die zich verhief boven de aarde.

Rasji **Zodat die zich verhief boven** de aarde – De ark lag echter 11 el in het water, zoals ieder geladen schip gedeeltelijk in het water ligt, zoals blijkt uit vers 8:4 [zie *Rasji* daar].

18. En het water steeg en vermeerderde zich zeer op de aarde, en de ark dreef op het water.

Rasji **Het water steeg** – Vanzelf, niet door de regen.

Ramban Het water steeg met grote kracht doordat de regens met grote kracht neerkwamen en bomen en huizen meesleepte.

Sforno **De ark dreef** – De ark werd door de stroom, die van beneden kwam, voortgedreven.

19. En het water nam enorm toe op de aarde en bedekte alle hoge bergen die onder de gehele hemel waren.

20. Tot vijftien el daarboven nam het water toe en bedekte de bergen. 21. Toen stierf elk wezen dat zich op de aarde voortbewoog, van de vogels en van het vee en van het wild en van al het wemelende gedierte dat wemelt op aarde, en alle mensen. 22. Alles wat levensadem in zijn neus had, alles wat op het droge was, stierf.

Rasji **Levensadem** – De adem van de levensgeest.

23. Hij vernietigde alles wat er was op het aardoppervlak, van mens tot vee, tot het kruipende gedierte tot de vogels in de lucht werden zij uitgewist van de aarde; alleen Noach overleefde het en die bij hem in de ark waren.

Rasji **Alleen Noach** – Dit is de eenvoudige betekenis ervan. En een aggadische verklaring is: toen hij de leeuwen niet snel genoeg hun voedsel bracht, viel een leeuw hem aan en heeft hem toen gebeten [Noach werd dus wel gered, maar kwam er niet helemaal zonder kleerscheuren vanaf]. En op grond hiervan staat er in Misjlei 11:31: „De rechtvaardige wordt op aarde gestraft.”

Ramban **Hij vernietigde alles wat er was op het aardoppervlak** – Nadat er [in vs. 21] gezegd is dat elk levend wezen omkwam en dat alles op het droge stierf [vs. 22], staat er hier dat Hij alles uitwiste. Dat betekent dat alles werd opgelost in water, zoals er ook in Bamidbar 5:23 staat: „En hij [de priester] zal het uitwissen in het bittere water [van de Rode Koe].” Want het water van de vloed was heet, zoals er geschreven staat in Sanhedrin 108b. En waarom stierven dan niet ook de vissen? Misschien was alleen het oppervlaktewater van de zee heet, omdat het hete water zich vermengde met het koude water uit de diepte en doken de vissen naar de diepte. En misschien vluchtten de vissen naar de oceaan.

Hij vernietigde alles... zij werden uitgewist van de aarde – Hij vernietigde alles op deze wereld, en zij werden uitgewist van de Komende Wereld.

Sforno **Hij vernietigde alles wat er was** – Alle levende wezens, maar niet de planten of de vegetatie.

24. Het water bleef honderdvijftig dagen toenemen.

Sforno Het water nam in intensiteit toe vanaf het begin van de regen, op de 17de Chesjwan, totdat de regen stopte, 150 dagen later, op de 17de Nissan, precies vijf maanden later. Toen kwam de ark tot rust, omdat er geen sterke stroom meer was die hem voortdreef. De ark werd voortgedreven door zwelling van het water. Toen dat ophield, kwam ook de ark tot rust.

Inzicht in de parasja

„En van de dieren die niet rein zijn...” (7:2).

Noach kreeg opdracht om van iedere koosjere diersoort zeven paren mee te nemen in de Ark en één paar van de niet-koosjere dieren. De Tora noemt de koosjere dieren *tahor* – rein, puur – en de niet-koosjere dieren noemt het „die welke niet *tahor* – niet rein, niet puur – zijn” De Rabbijnen wijzen erop dat het juiste woord om niet-koosjere dieren te beschrijven *tamee* – onrein – is. Echter, de Tora gebruikt de langere omschrijving van „die welke niet *tahor* zijn. Dit leert ons een belangrijke les, namelijk om geen negatieve uitdrukkingen te gebruiken als we ergens over praten. De Gemara vertelt ons dat er eens drie *Kohaniem* (priesters) waren die elk de portie beschreven die ze gekregen hadden en één van hen gebruikte een negatief woord om zijn deel te beschrijven. Ze gingen zijn stamboom na en ontdekte dat er iets niet in orde was met zijn priesterlijke afstamming.

De les is zeer eenvoudig maar uiterst belangrijk. De manier waarop we spreken zegt een heleboel over onszelf. Dat geldt niet alleen voor wat we zeggen maar ook weerspiegelen de woorden die we gebruiken ons karakter en onze geest. We moeten altijd proberen mooie woorden van reinheid te gebruiken en ons onthouden van vulgariteit. Dat is met name in deze tijd moeilijk, wanneer scherpe en soms platte uitdrukkingen meer aandacht krijgen en meer indruk maken. Maar het is veel betekenisvoller wanneer we wat gedachten stoppen in de woorden die we gebruiken. Wanneer de Tora, waar iedere letter telt, het nodig ziet om extra woorden te gebruiken om op een positieve manier te spreken over iets negatiefs, hoeveel te meer moeten wij dat dan niet doen?

Sjabbat Sjalom.

UIT TORA TEMIMA

Door Harav Baruch Epstein

6:12 God zag de aarde en kijk, hij was verdorven want alle wezens leidden een verdorven levenswandel op aarde.

Alle wezens – R. Jochanan zei: dit leert ons dat huisdieren met wilde dieren paarden en omgekeerd (*Sanhedrin* 108a).

7:2 Van ieder rein dier zul je er zeven nemen, een mannetje en een vrouwtje, en van de beesten die niet rein zijn twee, een mannetje en een vrouwtje.

Mannetje en vrouwtje – Kan men dan van dieren spreken over een mannetje en zijn vrouwtje? Rabbi Avahoe zei: „Er staat geschreven (7:16): *En zij die kwamen*. Dat wil zeggen, zij die uit zichzelf kwamen, als een paar, die alleen met elkaar gepaard hadden” (*Sanhedrin* 108b).

MISJNA SANHEDRIN

Misjna 1:2

[Zaken waar als straf] geseling [op staat worden berecht] door drie [volledig bevoegde rechters]. In naam van Rabbi Jisjmael is er gezegd: door drieëntwintig [rechters].

[De berekening van] een schrikkelmaand gebeurt door [een rechtbank van] drie [volledig bevoegde] rechters. [De berekening van] een schrikkeljaar gebeurt [eveneens] door [een rechtbank van] drie [volledig bevoegde] rechters, aldus de woorden van Rabbi Meïer. Maar Rabbi Sjimon ben Gamliël zegt: de zaak begint met drie en wordt verder bediscussieerd door vijf en het wordt beëindigd door zeven. Maar wanneer het door drie beslist werd, dan is het een schrikkeljaar.

Toelichting

Wanneer iemand een Toraverbod overtreedt waarop als straf **geseling** (veertig minus één slagen) staat, dan wordt zijn zaak berecht door een rechtbank van **drie** volledig bevoegde **rechters**. Er werd geleerd dat **Rabbi Jisjmael gezegd heeft**: de wet voor geseling is te vergelijken met de wet voor overtredingen waarop de doodstraf staat en die overtredingen moeten berecht worden door een rechtbank van **drieëntwintig rechters**.

De berekening van een schrikkelmaand – de Gemara verklaart: *kiddoesj hachodesj*, het uitroepen van de nieuwe maan, **gebeurt door** een rechtbank van **drie** volledig bevoegde rechters. In de tijd van de Misjna stelde een rechtbank het begin van een nieuwe maan vast op basis van getuigen die de nieuwe maan hadden gezien. Wanneer er getuigen kwamen die verklaarden dat ze de nieuwe maan gezien hadden op de nacht van de dertigste dag van de maand, dan wijdde de rechtbank, nadat het de getuigen ondervraagd en op hun eerlijkheid getest had, de dertigste dag in en verklaarde hem *Rosj Chodesj*. D.w.z., dat zij de afgelopen maand „deficiënt” verklaarden (een van negenentwintig

dagen) en de dertigste dag (*rosj*) van de nieuwe maand (*chodesj*). Het Hoofd van de rechtbank riep dan uit: „Geheiligd!” en alle aanwezigen riepen dan na hem: „Geheiligd, geheiligd!” (*Rosj Hasjana* 2:7). Hiervoor was dus een rechtbank van drie volledig bevoegde rechters vereist. Wanneer de nieuwe maan echter niet gezien werd in de nacht van de dertigste dag van de maand, dan werd die maand *me'oebar* (vol – lett.: zwanger) verklaard, d.w.z. een maand van dertig dagen en de volgende dag was dan automatisch *Rosj Chodesj*.

De berekening van **een schrikkeljaar** – dat is de toevoeging van een dertiende maand aan het jaar, gebeurt eveneens **door** een rechtbank van **drie** volledig bevoegde **rechters**. Er wordt dan aan het eind van het jaar een tweede maand Adar toegevoegd. **Aldus de woorden van Rabbi Meïer**, die van mening is dat de uitroeping van een schrikkeljaar ook kon gebeuren door een rechtbank van drie rechters, zoals de uitroeping van een schrikkelmaand.

Maar Rabbi Sjimon ben Gamliël zegt: ze beginnen te discussiëren met drie rechters over de vraag of het nodig is om een rechtbank bijeen te roepen die zal overwegen of een schrikkeljaar zal moeten worden uitgeroepen. Wanneer twee van de drie rechters van mening zijn dat er geen noodzaak is om een schrikkeljaar uit te roepen en dat er dus geen rechtbank voor hoeft te worden samengesteld, dan wordt de zaak verworpen. Maar als twee rechters van mening zijn dat er een schrikkeljaar moet worden uitgeroepen, dan worden er twee rechters aan de rechtbank toegevoegd **en dan bediscussiëren ze met vijf rechters** onder elkaar of er een schrikkeljaar moet worden uitgeroepen. Wanneer drie van de vijf rechters van mening zijn dat er een schrikkeljaar moet worden uitgeroepen, dan worden er nog eens twee rechters aan de rechtbank toegevoegd **en ze beëindigen** de discussie met **zeven** rechters en die roepen een schrikkeljaar uit.

Maar wanneer het door drie beslist werd, d.w.z. de eerste drie rechters hebben zelf overeengekomen dat een schrikkeljaar moet worden uitgeroepen, **dan is het jaar een schrikkeljaar** en er hoeven geen twee of vier rechters aan worden toegevoegd. De halacha is volgens Rabban Sjimon ben Gamliël.

PARELS VAN DE GEMARA

Rosj Hasjana 24a

De stand van de maan

De Misjna zegt dat het *Beit Din* de getuigen ondervraagt. Er wordt o.a. aan de getuigen gevraagd wat de stand van de maan was, die zij gezien hebben.

Een Baraita leert: WANNEER DE GETUIGE ZEGT DAT HIJ DE MAAN IN HET NOORDEN GEZIEN HEEFT, IS ZIJN GETUIGENIS GELDIG, ALS HIJ ZEGT DAT HIJ DE MAAN IN HET ZUIDEN ZAG STAAN, IS ZIJN GETUIGENIS WAARDELOOS.

De Gemara vraagt: Maar een andere Baraita zegt precies het omgekeerde?

De Gemara antwoordt: De eerste Baraita heeft het over de zomer en de tweede Baraita heeft het over de winter. [’s Zomers komt de zon in het noordoosten op, maakt een lange baan door het zuiden en gaat in het noordwesten onder. (zie fig. 1). ’s Winters maakt de zon een korte baan langs de hemel en komt in het zuidoosten op en gaat in het zuidoosten onder (zie fig. 2). De nieuwe maan is altijd alleen maar vlak voor of vlak na zonsondergang te zien en de maan staat dan vlak achter de zon (zie fig. 3). Dus ’s zomers gaat ook de maan in het noordwesten onder en is dus te zien op de noordelijke helft van de hemel, terwijl ’s winters de maan, net als de zon in het zuidwesten ondergaat, en dan dus aan de zuidelijke helft van de hemel te zien is. Echter, de nieuwe maan staat altijd ten noorden van de zon vlak voordat hij ondergaat. Dus als de Baraitot zeggen dat de maan in het noorden of zuiden staat, wordt daar niet ten noorden of ten zuiden van de zon mee bedoeld, maar ten noorden of ten zuiden van de waarnemer op aarde (het zwarte mannetje in het midden van de tekeningen). (Deze verklaring volgt die van de Meïri.)]

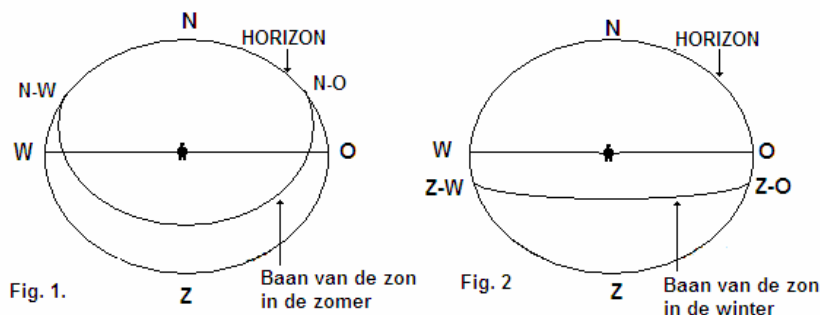

Fig. 3 Vóór zonsondergang

Een tweede Baraita over de hoogte van de maan t.o.v. de horizon: WANNEER ÉÉN GETUIGE ZEGT DAT DE NIEUWE MAAN TWEE PRIKKELS¹ BOVEN DE HORIZON STOND EN DE ANDER ZEGT DRIE PRIKKELS, DAN WORDEN ZE GELOOFD [want het verschil is klein en te verwaarlozen, want men kan zich makkelijk daarin vergissen]. MAAR ALS DE ÉÉN ZEGT DRIE PRIKKELS EN DE ANDER ZEGT VIJF PRIKKELS, DAN WORDEN ZE NIET GELOOFD [want het verschil is te groot om toe te schrijven aan een vergissing], MAAR ZE KUNNEN WEL GECOMBINEERD WORDEN MET EEN ANDERE GETUIGE. [D.w.z. wanneer de derde getuige overeenkomt met een van de twee eerste getuigenissen, dan is hun getuigenis geldig en het *Beit Din* kan de nieuwe maan dan inwijden (*Rasji*).]

¹ Een prikkel (*marda'at*, meerv. *marda'ot*) is een stok met een scherpe punt, die gebruikt wordt om het vee mee voort te drijven. Zij werden vroeger veel gebruikt en hadden een standaard lengte.

Een derde Baraita: WANNEER ZIJ DE MAAN ALLEEN ERGENS IN WEERSPIEGELD ZAGEN, OF ALS ZIJ HEM DOOR EEN KRISTAL ZAGEN, OF DOOR DE WOLKEN HEEN, DAN IS HUN GETUIGENIS NIET GELDIG. WANNEER ZIJ OP DIE MANIER ALLEEN DE HELFT VAN DE MAAN ZAGEN EN DE ANDERE HELFT ZAGEN ZIJ RECHTSTREEKS, DAN OOK IS HUN GETUIGENIS NIET GELDIG. [Voor al deze gevallen geldt dat zij misschien iets anders gezien hebben.]

Een vierde Baraita: WANNEER DE GETUIGEN ZEGGEN DAT ZIJ DE NIEUWE MAAN MAAR EVEN GEZIEN HEBBEN EN DAARNA NIET MEER, DAN IS HUN GETUIGENIS NIET GELDIG.

Vraag: Moeten zij de nieuwe maan dan constant zien?

Antwoord: Nee, het betekent dat zij het maar heel even, als terloops gezien hebben, maar toen zij er naar zochten was het er niet meer en zij zagen daarom misschien iets anders.

Uit de schatkist van chassidische verhalen

Als de beproeving past

Hosjia was een kleine zakenman, altijd op zoek naar leningen om zijn business draaiende te houden. Op een dag werd hem het bericht gebracht dat een van zijn scheepsladingen aan de grens door de douane in belag genomen was. Voor de arme man betekende dit niets minder dan bankroet. De ongelukkige man zakte bewusteloos in elkaar. Men probeerde hem weer bij zijn positieven te brengen, maar opnieuw viel hij in onmacht en dit herhaalde zich enkele malen. Toen dit aan de Rebbe, de Tsemach Tsedek verteld werd, gaf hij opdracht dat men, als Hosjia weer bij bewustzijn kwam, zou vertellen dat de hele zaak op een vergissing berustte. Dit deden zijn chassidim en Hosjia herstelde snel. Kort daarop bleek inderdaad dat er een fout was gemaakt en de scheepslading in kwestie was helemaal niet van Hosjia. De Chassidim die van het hele incident getuigen waren geweest, beweerden dat ze de Rebbe op heterdaad betrappt hadden op een bovennatuurlijke prestatie. Hoe had de Rebbe geweten dat de de scheepslading niet van Hosjia was? „Jullie hebben het allemaal mis,” antwoordde de Tsemach Tsedek. „Er was niets wonderbaarlijks aan mijn voorspelling. Onze Geleerden vertellen ons dat wanneer de Almachtige iemand op de proef stelt, Hij hem altijd voorziet van de kracht om de beproeving te doorstaan en om ervan te leren. Zo ook hier, toen ik zag dan Reb Hosjia niet in staat was deze calamiteit te weerstaan, begreep ik dat het niet voor hem bestemd was.

Chassidisch inzicht in de parasja

De parasja van de week vertelt hoe Noach in de tweede maand, op de 27^e dag van die maand het luik van de ark opende om te zien of de wereld al was opgedroogd en ontdekte dat dit inderdaad het geval was. „En G-d sprak tot Noach: „Ga uit de ark, jij en je vrouw en je zonen en de vrouwen van je zonen met jou.” Waarom had Noach een bevel van G-d nodig om de benauwde ruimte, waar hij zo lang in had opgesloten gezeten, te verlaten? Waarom ging hij er niet uit zichzelf blij en opgelucht uit toen hij zag dat de wereld droog was? Dit kan misschien verklaard worden door het grote wonder dat hij in de ark had waargenomen.

Al de dieren, de wilde roofdieren en de tamme huisdieren hadden op wonderbaarlijke wijze in vrede naast elkaar geleefd, tegen hun natuurlijke instinkten in. Stel je voor, al die honderden verschillende dieren een heel jaar bij elkaar in die betrekkelijk nauwe ruimte van de ark (de ark was maar 300 el lang en 50 el breed) en geen enkel dier had een ander dier lastig gevallen!

Chassidische filosofie verklaart dat de atmosfeer in de ark van Noach te vergelijken was met die welke er zal zijn als de Masjiach komt, wanneer „de leeuw zal liggen bij het lam” en er vrede zal heersen over de aarde.

Noach en zijn familie en al de dieren in de ark verheugden zich in een vredestoestand die alleen maar zal terugkomen bij de uiteindelijke Verlossing in de Messiaanse tijd, moge het spoedig zijn in onze dagen.

Het is dus begrijpelijk dat Noach aarzelde om die vredige omgeving van de ark te verlaten en die te vervangen voor de dagelijkse gang van zaken zoals die bestond vóór de vloed. De aarde was dan wel opgedroogd, maar Noach prefereerde de Messiaanse atmosfeer van de Ark. Daarom had hij G-ds aanmoediging nodig om te ontschepen om het volgende hoofdstuk in de geschiedenis van de mensheid te beginnen en om het doel van de schepping te vervullen – om een woonplaats te maken voor G-d hier beneden op aarde in de fysieke wereld. „Ga uit de ark” is daarom ook de raad van G-d aan iedere Jood.

De Jood wordt aangemoedigd om „uit zijn vier *amot*” te stappen, uit zijn eigen besloten en veilige omgeving, om de aarde met G-ddelijkheid en heiligheid te vullen overeenkomstig het G-ddelijke plan, door Tora te leren en mitswo't te doen.